Jourhavende i dag: Tanja Parker Asbrup
Telefon: 33 47 17 00 – Mail: erhverv@pol.dk

Siden er redigeret/layoutet af:
Ole Friis/Peter Saetersnissen

KØBENHAVNS BØRS

Sådan gik det for C20-selskaberne

Find akte- og obligationskurser på
www.nasdaqomxnordic.com
Klik på 'Aktier' i menubjælken forneden og vælg 'København' under 'CPH'. Eller klik på 'Obligationer' i menubjælken forneden og vælg 'Danmark'.

AKTIEINDEKS KØBENHAVN

(C20 CAP)

AKTIEINDEKS KØBENHAVN

(C20)

AKTIEINDEK S LONDON

(FTSE 100)

AKTIEINDEKS NEW YORK

(DOW JONES)

VALUTAKURSER

Nationalbankens valutakurser fastsættes normalt på grundlag af oplysninger fra en række centralbanker på en referencekurs, der afholdes af den europæiske centralbank (ECB) kl. 14.15. Valutakurserne er priser i danske kroner for 100 enheder udenlandsk valuta.

Euro	744,40
Britiske pund	990,42
Amerikanske dollar	650,36
Svenske kroner	78,96
Norske kroner	86,25
Australske dollar	505,64
Canadiske dollar	522,28
Schweiziske franc	702,13
Japanske yen	5,54
Kinesiske Renminbi	104,07

Bryggeren & Co. er erhvervslivets rygrad

Ny omfattende forskning fra CBS udpeger fondsejede selskaber som Carlsberg som rygsøjlen i dansk erhvervsliv. De holder længere på deres direktører. Afkastet er mere stabilt. Og så kan en stor del af dem fejre 100-års fødselsdag.

ERHVERVSFONDE

Bryggeri J.C. Jacobsen gjorde det med livsværket på Valby Bakke. Skibsrederi A.P. Møller ligeså med imperiet i Svendborg og København. Og nobelpristager August Krogh lavede samme manøvre med den medicinalvirksomhed, der siden har udviklet sig til et dansk erhvervs- og eksporventyr.

JAKOB HVIDE BEIM

I lighed med mange andre af landets mest succesfulde virksomheder ejes både Carlsberg, A.P. Møller – Mærsk og Novo Nordisk hovedsagelig af en stor erhvervsdrivende fond, som et nyt omfattende forskningsprojekt udråber til den stabile rygsøjle i dansk erhvervsliv. Bag projektet står Handelshøjskolen i København, CBS.

»På et tidspunkt i deres liv har disse succesrige forretningsmænd ønsket at sikre deres livsværk, eftermælet og fremtidige generationer i mange år fremover. Lidt filosofisk kan man sige, at de har stimet ind i evigheden. Nu kan vi bevise, at det skaber en særlig type virksomhed, der er god til at operere på den lange bane. Det er vigtigt for samfundsøkonomien at have et langtidsholdbart grundlag for vækst«, siger projektleder Steen Thomsen fra CBS.

Storstilet undersøgelse

De seneste små fire år har han med stor hjælp fra sin store kaffekop, 11 andre forskere samt Danmarks Statistik, Erhvervsstyrelsen og Experian stået i spidsen for det, der med forskernes egne ord er det største forskningsprojekt nogensinde inden for erhvervsdrivende fonde.

Undersøgelsen, som bygger på data fra samtlige danske fondsejede virksomheder i perioden 2002-11, tegner et billede af stabile virksomheder, der arbejder mere langsigtet end konkurrenterne.

Fondene sælger eller køber ikke deres aktier nær så hyppigt som andre virksomhedsejere. Faktisk er den procentvise stabilitet i ejerandel 4,5 gange større end for sammenlignelige virksomheder. Den samme stabilitet kommer også til udtryk i et mindre udsving i nøgletal som beskæftigelse, omsætning og resultat.

»I det hele taget vidner nøgletallene om et fondsejerskab, der lægger mere vægt på virksomhedernes trivsel end kortsigtet rentabilitet«, siger Steen Thomsen.

Helt overordnet kommer stabiliteten også til udtryk på den måde, at virksomhederne med en fond i ryggen generelt lever markant længere.

Over halvdelen af fondene eksisterer i mere end 50 år. Det samme kan man kun sige om knapt 10 procent af sammenlignelige virksomheder. Selv efter 100 år eksisterer 20 procent af virksomhederne med en erhvervsfond i ryggen stadig, mens de andre næsten er udslettede i deres oprindelige form. Af dem kan kun 3 procent fejre 100-års fødselsdag.

Foruden den økonomiske stabilitet bunder de lange levetider også i, at fonden ofte er grundlagt med et formål om at undgå opkøb – herunder fra udenlandsk side.

Det gælder blandt andre A.P. Møller, der efter Anden Verdenskrig frygtede, at hans livsværk før eller siden ville blive overtaget af danske eller udenlandske spekulanter. Det var en del af baggrunden for, at han i 1946 organiserede rederiet som en familiefond.

Netop den formel går igen i flere fonde og er medvirkende til, at flere virksomheder forbliver i Danmark, hvor de i øvrigt udger en stor del af markedsværdien på fondsbørsen. I disse år med stor vækst hos Novo Nordisk er det hele 70 procent.

Så er det heller ikke bedre

Selv om virksomheder kontrolleret af en erhvervsfond på mange måder viser positive takter, slipper ejerskabet sig ikke for udfordringer.

Ganske vist præsterer de fondsejede virksomheder en stabil vækst. Men de vokser ikke så hurtigt, hvilket blandt andet skyldes, at de er mindre aktive med hensyn til fusioner og virksomhedsovertagelser.

Der er også forskel på deres præstationer alt efter størrelse. De store og velkonsoliderede fondsejede klarer sig bedre end gennemsnittet, mens de mindre klarer sig dårligere, hvilket forskerne vurderer kan hænge sammen med en mere professionel ledelse i de største af slagsen.

Og de meget fastlåste rammer kan også rumme andre udfordringer.

Der kan hvile nogle værdier over virksomhederne, som ikke altid er i deres økonomiske interesse, påpeger Steen Thomsen.

> **Man kan måske se erhvervslivet som en jungle med forskellige vækster, hvor erhvervsfondene er de gamle egetræer**
> Steen Thomsen, CBS

»Det tog lang tid for A.P. Møller at skille sig af med skibsværftet i Linde-og for Lauritzen fonden at sælge værftet i Frederikshavn. Fonde kan være gode til at bevare, men de er ikke gode til at slå virksomheder ihjel. Man kan måske se erhvervslivet som en jungle med forskellige vækster, hvor erhvervsfondene er de gamle egetræer. Andre planter kan måske vokse hurtigere eller have andre gode søregenskabers, siger han.

I den liberale tænketank Cepos finder specialkonsulent Martin Kyed de nye forskningsresultater spørgende, fordi de understreger, at erhvervsfondene spiller en vigtig rolle i det samlede erhvervsliv. Han sender dog en appel til politikerne om at fremtidssikre den form for ejerskab.

»For at fondsejerskabet også i fremtiden er en relevant ejerform, er stabile rammevilkår – herunder ikke mindst skatteregelerne – af afgørende betydning. En person, der ejerskifter til fondsejerskab, overdrager sort opjente værdier permanent. En sådan filantrop vil kræve en vis sikkerhed for, at staten ikke inddrager hele eller dele af fonden gennem beskatnings, siger han.

Det omfattende forskningsprojekt er udført med økonomiske støtte fra blandt andet Novo Nordisk Fonden, Lundbeckfonden og Rambøll Fonden. Det er dog skrevet ind i aftalen, at forskningen skal være uafhængig.

jakob.h.beim@pol.dk

Ny forskning udråber fonde til erhvervsjunglens egetræer

50 %
af den danske forskningsindsats stammer fra de store erhvervsfonde.

13 %
er den årlige direktørudskiftninger i de fondsejede virksomheder, mens den er 18 procent blandt andre selskaber.

25-75%
mindre er udsvinget i afkastet hos de store erhvervsfonde. De driver med andre ord en stabil forretning.

10 %
af værdistilvæksten stammer fra erhvervsfondene.

Levetid for erhvervsfonde og andre virksomheder

Erhvervsfondenes andel af markedsværdien på børsen

* De seneste års stigning kan især tilskrives Novo Nordisk og et udenlandsk fald hos pengeinstituterne.

Kilde: Steen Thomsen, Erhvervsfondsprojektet, www.cbs.dk

Erhvervsfondenes egenkapital som procent af balancen

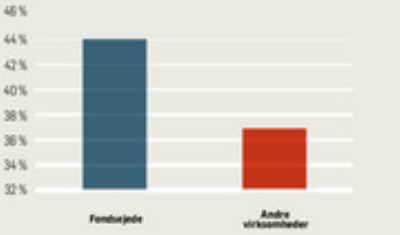

Statsansatte kræver en grundløn på mindst 19.500 kr. om måneden

Lønkrav og løft til de lavest lønnede bliver knaster i de lønforhandlinger, som statsansatte og finansministeren indleder i dag.

THOMAS FLENSBURG

En fast grundløn i staten skal mindst være på omkring 19.500 kroner om måneden før skat. Kravet er lidt af en kronjuvel for de statsansatte, når de møder i dag statens arbejdsgiver i skikkelse af finansminister Bjarne Corydon (S) til de afgørende forhandlinger om nye overenskomster. Et andet helt centralt krav er en sikring af, at lønnen stiger mere end priserne i løbet de kommende tre år, som aftalen antagelig kommer til at løbe.

»Vi har haft et godt teknisk udvalgsarbejde, så jeg håber, at vi kan landе en god aftale i løbet af et døgn til halvandet. Men når det er sagt, har jeg ikke nogen planer i vinterferiens, siger de 185.000 statsansattes topforhandler, Flemming Vinther, der også er formand for Harem Konstabel- og Korporalforening.

Der er i øjeblikket omkring 2.500 statsansatte, som har en grundløn på mindre end 19.500 kroner om måneden. Men samtlige 185.000 statsansatte har stillet sig bag kravet om lavtlønsværn – også de højtlønnede akademikere. Det skaber glæde i HK Stat, som har ca. 500 medlemmer, der vil have gavn af et lavtlønsværn.

»Der er enighed på vores side af bordet om at bruge et ganske lille hjørne af den samlede økonomiske ramme på at løfte de allerlavest lønnede. En månedsløn på 19.500 kroner er et anstændigt minimum. Der er nogle, hvis løn kun er 1.000 kroner højere end den maksimale dagpengesatse, siger formand Rita Bundgaard.

Solidarisk lønpolitik overrasker

Den højeste dagpengesats til arbejdsløse er på cirka 17.900 kroner om måneden. Det overraskes en arbejdsmarkedsforsker, at der har kunnet skabes fodslag om lavtlønsværnet blandt de statsansatte.

»Det er en meget interessant melding fra en sammenslutning af fagforeninger. Det er årtier siden, at man i både den private og den offentlige fagbevægelse har talt om at føre en solidarisk lønpolitik til fordel for de allerlavest lønnede. Men pointen er nok, at det ikke vil koste de højtlønnede de store afsavn at acceptere lavtlønsværnet i staten, og for arbejdsgiverne er det også en billig løsnings, siger professor Flemming Ibsen, Aalborg Universitet.

> **Det er årtier siden, at man i både den private og den offentlige fagbevægelse har talt om at føre en solidarisk lønpolitik**
> Flemming Ibsen, professor

Det vil blot koste 0,01 procent af den samlede løn til statsansatte at løfte de laveste lønnede 2.500 op på omkring 19.500 kr. om måneden. Men finansministeren har givet udtryk for, at et lavtlønsværn til statsansatte vil kunne påvirke lønstrukturen på det private arbejdsmarked.

De 500.000 kommunalt ansattes forhandlingsfællesskab har ikke kunnet blive enige om at stille krav om et løngulv til de lavest lønnede. Alligevel vurderer forskeren, at et lavtlønsværn til statsansatte vil inspirere.

»Det kan smitte af i kommuner og regioner. Det vil være en ren gave til FOA-formand Dennis Kristensen, som længe har krævet en solidarisk lønpolitik i kommuner og regioner. Og det vil også pynte på fagbevægelsens image at tilgodese de lavestlønnedes, siger Flemming Ibsen.

Moderniseringsstyrelsen under Finansministeriet har ifølge Politikens oplysninger beregnet, at der er omkring 32.000 kommunalt ansatte og 8.000 ansatte i regionerne, som har en grundløn på under 19.500 kroner om måneden, mens omkring 60.000 privatansatte angiveligt skulle ligge under den grænse.

6 procent mere i løn

Kravet om lavtlønsværn er ifølge Politikens oplysninger en af de afvoflige knaster i de afsluttende forhandlinger mellem finansministeren og de statsansatte, mens også den økonomiske ramme først afgøres til sidst. Her har finansministeren lagt op til beskedne lønstigninger, men det tilfredsstiller ikke de ansatte.

»Vi skal have lønstigninger, der svarer til, hvad de privatansatte vender at få i de kommende tre år. Og det er ifølge beregningerne godt 6 procent. Hvispriser, transport og mælk er steget lige så meget for os som for de privatansattes, siger HK Stats formand, Rita Bundgaard.

Der er stort set ingen prisstigninger, så lønningerne behøver ikke stige så meget, for at i fjor reallønsfremgang?

»Vi skal have lønstigninger, der matcher den private lønudvikling. Det vil være min forventnings.

Har du en smertegrænse?

»Selvfølgelig har jeg det, men den holder jeg for mig selv. Min forventning er dog, at ministeren er realist.

De seneste godt 10 år har de offentligt ansatte været omdanet af en sikkadit regulerigsordning, der sikrer, at ansatte i stat, regioner og kommuner nogenlunde følger lønningerne blandt privatansatte. Den betyder populært sagt på den ene side, at offentligt ansattes løn ikke kan sakke bagud i forhold privatansatte, men omvendt kan de heller få højere lønstigninger end privatansatte. Den ordning har de statsansatte stillet krav om at forlænge.

»Min forventning er, at reguleringsordningen bliver forlængets, siger Rita Bundgaard.

Er det så ikke af akademisk interesse, hvor stor den økonomisk ramme i aftalen bliver?

»Man kan ikke bare erstatte forhandlingerne om vores overenskomstforhold med en mekanik, der holder os nogenlunde i takt med de privatansattes, siger Rita Bundgaard.

Det lykkedes ikke at få en kommentar fra Moderniseringsstyrelsen i går.

thomas.flensburg@pol.dk

▸ FAKTA

▸ SÅDAN FORHANDLER DE

Godt **800.000 offentligt ansatte** skal have nye overenskomster for de kommende tre år.

Der er **404.000 kommunalt ansatte** omregnet til fuldtidsjobs, men totalt er der 498.000 kommunalt ansatte, da en del arbejder på deltid.

I regionerne er der 120.000 ansatte, omregnet til fuldtidsjobs, men 136.000 ansatte. **Staten beskæftiger 185.000**, men her findes ikke tal for deltidsansatte.

Statens overenskomster skal efter planen være **forhandlet færdig 6. februar**, kommunernes 13. februar og regionernes 20. februar. De separate aftaler mellem de enkelte forbund og arbejdsgiverne skal være færdige i løbet af februar. Hvis det ikke lykkes, kommer Fortigsmanden i spil, og eventuelle **konflikter kan starte i april.**

Kilde: Kommunernes & Regionernes Løndatakontor, Politikens Bibliotek og Faos